

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 10 września 2018 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że Z. D. podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, tj. emerytalnemu, rentowym oraz wypadkowemu w okresie od 01.01.2016 r. do 20.01.2016 r. jako osoba wykonująca umowę o świadczenie usług u płatnika składek Centrum (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. oraz, że z wymienionego tytułu miesięczna podstawa wymiaru składek wynosi na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne za miesiąc:

- wrzesień 2015 roku – 3784,58 zł
- październik 2015 roku – 5848,58 zł
- listopad 2015 roku – 6106,58 zł
- grudzień 2015 roku – 3462,08 zł

składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi:

- wrzesień 2015 roku – 340,61 zł;
- październik 2015 roku – 526,37 zł
- listopad 2015 roku – 549,59 zł
- grudzień 2015 roku – 311,59 zł.

Decyzją z dnia 10 września 2018 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że D. M. (1) podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, tj. emerytalnemu, rentowym oraz wypadkowemu w okresie od 24.09.2015 r. do 31.12.2015 r. jako osoba wykonująca umowę o świadczenie usług u płatnika składek Centrum (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. oraz, że z wymienionego tytułu miesięczna podstawa wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, tj. emerytalne, rentowe, wypadkowe i na ubezpieczenie zdrowotne za miesiąc grudzień 2015 roku wynosi:

- a. emerytalno-rentowe – 2160,00 zł
- b. wypadkowe – 2160,00 zł,
- c. zdrowotne - 1916,78 zł

składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi:

- grudzień 2015 roku – 172,51 zł.

Decyzją z dnia 10 września 2018 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że S. L. (1) podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, tj. emerytalnemu, rentowym oraz wypadkowemu w okresie od 21.09.2015 r. do 21.01.2016 r. jako osoba wykonująca umowę o świadczenie usług u płatnika składek Centrum (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. oraz, że z wymienionego tytułu miesięczna podstawa wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, tj. emerytalne, rentowe, wypadkowe i na ubezpieczenie zdrowotne wynosi:

- na obowiązkowe ubezpieczenie emerytalne i rentowe za miesiąc:

- październik 2015 roku – 1155,00 zł

- listopad 2015 roku – 1176,00 zł
  - grudzień 2015 roku – 1176,00 zł
  - na obowiązkowe ubezpieczenie wypadkowe za miesiąc:
    - październik 2015 roku – 1155,00 zł
    - listopad 2015 roku – 1176,00 zł
    - grudzień 2015 roku – 1176,00 zł
  - na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne za miesiąc:
    - październik 2015 roku – 1024,94 zł
    - listopad 2015 roku – 1043,58 zł
    - grudzień 2015 roku – 1043,58 zł
  - na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne za miesiąc:
    - październik 2015 roku – 1024,94 zł
    - listopad 2015 roku – 1043,58 zł
    - grudzień 2015 roku – 1043,58 zł
- składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi:
- październik 2015 roku – 92,24 zł
  - listopad 2015 roku – 93,92 zł
  - grudzień 2015 roku – 93,92 zł.

Decyzją z dnia 10 września 2018 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że K. S. (1) podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, tj. emerytalnemu, rentowym oraz wypadkowemu w okresie od 18.03.2014 r. do 06.02.2015 r. jako osoba wykonująca umowę o świadczenie usług u płatnika składek Centrum (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. oraz, że z wymienionego tytułu miesięczna podstawa wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, tj. emerytalne, rentowe, wypadkowe i na ubezpieczenie zdrowotne za miesiąc styczeń 2015 roku wynosi:

- a. emerytalno-rentowe – 1140,00 zł
- b. wypadkowe – 1140,00 zł,
- c. zdrowotne – 1011,64 zł

składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi:

- grudzień 2015 roku – 91,05 zł.

W uzasadnieniu ZUS wskazał, że postępowanie kontrolne, przeprowadzone w dniach 8.11.2017r. - 27.04.2018r. , wykazało, że w przedłożonych umowach cywilnoprawnych, nazwanych umowami o dzieło, zawartych w dniach 3.03.2014 r., 26.08.2015 r. 10.09.2015r., 24.09.2015 r. przez ubezpieczonych z płatnikiem, na okresy od 01.01.2016 r.

do 20.01.2016 r., od 21.09.2015 r. do 21.01.2016 r. oraz od 18.03.2014 r. do 06.02.2015 r., jako przedmiot wskazano „świadczenie przez Wykonawcę , usługi z zakresu „opracowywania i przeprowadzenia wykładów z języka angielskiego ” dla, wskazanej przez Zamawiającego, grupy słuchaczy.

Płatnik składek nie dokonał zgłoszenia zainteresowanych do ubezpieczeń społecznych: emerytalnego , rentowego i wypadkowego za wskazane wyżej okresy z tytułu tych umów i nie zadeklarował składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne. ZUS zasygnalizował, w uzasadnieniu decyzji, że zgodnie z art. 58 § 1 k.p.c czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mającą na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba , że właściwy przepis przewiduje inny skutek , w szczególności ten., że na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej , wchodzi odpowiednie przepisy ustawy. Organ rentowy uznał, że przedmiotowe umowy, nie są umowami o dzieło, ale umowami o świadczenie usług, do których powinny mieć zastosowanie przepisy Kodeksu cywilnego o zleceniu. ZUS podniósł ponadto, iż praca wykonawców nie miała indywidualnego charakteru, gdyż polegała na przeprowadzeniu formy wykładów, ćwiczeń, szkoleń , kursów, czyli na czynnościach starannego działania, o charakterze powtarzalnym, bez konkretnego, umówionego efektu.

(decyzja k. - (...) – 3920 akt ZUS Z. D., decyzja k. - (...) – 3520 akt ZUS S. L. (1), decyzja k. 3551 – 3557 akt ZUS D. M. (1), decyzja k. 3686 – 3692 akt ZUS K. S. (1))

Odwołania od powyższych decyzji w ustawowym terminie do Sądu Okręgowego w Łodzi złożył płatnik składek Centrum (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P., który wniósł o ich zmianę i uznanie, że: Z. D., S. L. (1), D. M. (1) i K. S. (1) nie podlegali, z tytułu zakwestionowanych umów o dzieło, obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, we wskazanym w skarżonych decyzjach, okresach.

(odwołanie płatnika składek - k. 3 – k. 11 verte, odwołanie płatnika składek - k. 3 -20 akt o sygn. VIII U 2300/18, odwołanie płatnika składek - k. 3 – k. 11 verte akt o sygn. VIII U 2303/18, odwołanie płatnika składek - k. 3 – k. 20 akt o sygn. VIII U 2322/18)

W odpowiedzi na odwołania, organ rentowy wniósł o ich oddalenie, podtrzymując dotychczasowe stanowisko w sprawie. ZUS złożył, w odpowiedzi na odwołaniu, szereg wniosków dowodowych , które, pismem procesowym z dnia 11.03.2020 r. , cofnął, wnosząc jedynie o zobowiązanie płatnika do wskazania z jakimi - podmiotami zamawiającymi posiadał zawarte umowy, do wykonania których zawarł umowę, będące przedmiotem realizacji przez zainteresowanych, ze zobowiązaniem płatnika do złożenia tych umów.

(odpowiedź na odwołanie - k. 20 – 22 verte, odpowiedź na odwołanie - k. 29 – 30 verte akt o sygn. VIII U 2300/18, odpowiedź na odwołanie - k. 49 – 50 verte akt o sygn. VIII U 2303/18, odpowiedź na odwołanie - k. 53 – 55 akt o sygn. VIII U 2322/18, pismo procesowe ZUS z dnia 11.03.2020 r. k. 207)

Na podstawie art. 219 k.p.c. Sąd Okręgowy w Łodzi połączył do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia sprawy o sygn. akt VIII U 2322/18, VIII U 2300/18, VIII U 2303/18 ze sprawą VIII U 2292/18.

(okoliczność bezsporna)

Postanowieniem z dnia 28 maja 2019r., na wniosek płatnika, Sąd Okręgowy w Łodzi zawiesił postępowanie w sprawie na podstawie art. 177 & 1 pkt 3 k.p.c, do czasu prawomocnego zakończenia postępowania w sprawie (...) SA/Wa 933/18.

(postanowienie wraz z uzasadnieniem k. 122, uzasadnienie k. 94)

W wyniku, złożonego przez ZUS, zażalenia na to postanowienie , postanowieniem z dnia 25.09.2019r. Sąd Apelacyjny w Łodzi w sprawie AUz 146/19 uchylił zaskarżone postanowienie.

(postanowienie Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 25.09.2019r. k. 147 , uzasadnienie k. 148 – 149)

Postanowieniem z dnia 29 lipca 2020 roku Sąd Okręgowy w Łodzi dopuścił w trybie art. 302 k.p.c. dowód z przesłuchania D. C. i wezwał ją do obowiązkowego stawiennictwa na rozprawie w dniu 12 października 2020 roku pod rygorem pominięcia dowodu.

(postanowienie wydane na rozprawie w dniu 29.07.2020 r. e-protokół (...):03:22- 00:08:44 – płyta CD – k. 278)

Powyższe wezwanie D. C. otrzymała w dniu 11 sierpnia 2020 roku i nie stawiła się na rozprawę w dniu 12 października 2020 roku.

(wezwanie – k. 283, rozprawa z dnia 12.10.2020 r. e-protokół (...):00:22-00:03:45 – płyta CD – k. 299)

Wyrokiem z dnia 12 października 2020 r. Sąd Okręgowy w Łodzi, VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych po rozpoznaniu sprawy po rozpoznaniu sprawy Centrum (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. z udziałem Z. D., S. L. (1), D. M. (1), K. S. (1) przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. w przedmiocie odwołania Centrum (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. od decyzji numer (...) Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. z dnia 10 września 2018 roku – z udziałem Z. D. podleganie ubezpieczeniom społecznym, od decyzji numer (...) Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. z dnia 10 września 2018 roku – z udziałem S. L. (1) podleganie ubezpieczeniom społecznym, od decyzji numer (...) Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. z dnia 10 września 2018 roku – z udziałem D. M. (1) podleganie ubezpieczeniom społecznym, od decyzji numer (...) Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. z dnia 10 września 2018 roku – z udziałem K. S. (1) podleganie ubezpieczeniom społecznym oddalił odwołania (pkt 1) oraz zasądził od Centrum (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. kwotę 720 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego (pkt 2).

(wyrok – k. 300-300 verte)

W dniu 11 października 2020 roku D. C. – prezes odwołującego się Centrum przesłała do Sądu Okręgowego w Łodzi wiadomość e-mail, w której wniosła o odroczenie terminu rozprawy w dniu 12 października 2020 roku z uwagi na chorobę, poinformowała o wypowiedzeniu pełnomocnictwa dotychczasowemu pełnomocnikowi i wniosła o ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

(e-mail – k. 301-303)

Apelację od powyższego wyroku wniósł płatnik Centrum (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P..

(apelacja – k. 340-354)

Postanowieniem z dnia 19 listopada 2020 roku Sąd Okręgowy w Łodzi ustanowił dla Centrum (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. pełnomocnika z urzędu.

(postanowienie – k. 383)

Sąd Apelacyjny w Łodzi - wyrokiem z dnia 17 czerwca 2021 roku - uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w Łodzi do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi, rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sąd II instancji wskazał, że faktem jest, że wniosek o odroczenie rozprawy złożony przez D. C. wraz z drukiem (...) załączony został do akt sprawy po ogłoszeniu zaskarżonego wyroku, jednak został wysłany do Sądu Okręgowego w dniu 11 października 2020 roku. Zatem strona skarżąca decyzję organu rentowego i zobowiązana do osobistego stawiennictwa celem przesłuchania należycie usprawiedliwiła swoją nieobecność na rozprawie w dniu 12 października 2020 roku i obowiązkiem Sądu Okręgowego było odroczenie rozprawy. Wobec jednak tego, że powyższy wniosek został załączony do akt sprawy już po wydaniu wyroku oczywistym było to, że Sąd Okręgowy rozpoznający sprawę nie znał jego treści. Okoliczność ta nie mogła mieć negatywnego skutku dla strony. Nieobecność D. C. na rozprawie

w dniu 12 października 2020 roku była bowiem usprawiedliwiona, a wniosek o odroczenie rozprawy zasadny i złożony przed terminem rozprawy.

W konkluzji, sąd II instancji wskazał, że uprawdopodobnienie przez stronę, niereprezentowaną przez profesjonalnego pełnomocnika, faktu choroby, uniemożliwiającej stawienie się do sądu, zaświadczeniem lekarskim, wystawionym przez lekarza, niebędącego lekarzem sądowym, powinno stanowić przyczynę odroczenia rozprawy.

(wyrok wraz z uzasadnieniem – k. 426, k. 431-436)

Sąd Okręgowy, ponownie rozpoznając sprawę w pierwszej instancji, zarządzeniem z dnia 29 września 2021 roku wezwał na rozprawę prezesa zarządu D. C. oraz K. S. (1), Z. D., S. L. (1), D. M. (1) do obowiązkowego stawiennictwa.

(zarządzenie – k. 439)

Na rozprawie w dniu 14 marca 2022 roku Sąd Okręgowy w Łodzi postanowił, na podstawie art. 235² § 1 k.p.c., pominąć wniosek o zobowiązanie stron do zajęcia stanowiska w sprawie na piśmie.

(postanowienie wydane na rozprawie w dniu 14 marca 2022 roku e-protokół (...):04:36 – 00:05:42 – płyta CD – k. 491)

Na rozprawie w dniu 23 maja 2022 roku, pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.

(stanowisko procesowe strony – rozprawa z dnia 23 maja 2022 roku e-protokół (...):54:53 – 01:05:50 – płyta CD – k. 518)

Na rozprawie w dniu 22 sierpnia 2022 roku, pełnomocnik odwołującego się, poparł odwołanie i wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego udzielonych z urzędu, oświadczając że koszty te nie zostały uiszczone w części, ani w całości.

(stanowisko procesowe strony – rozprawa z dnia 22 sierpnia 2022 roku e-protokół (...):12:33 – 00:15:14 – płyta CD – k. 539)

D. M. (1), S. L. (1) przyłączyli się do stanowiska odwołującego się Centrum, zaś Z. D. i K. S. (1) nie zajęli stanowiska w sprawie, gdyż nie stawili się na terminie rozprawy.

(okoliczności bezsporne)

Rozpoznając, ponownie, sprawę, Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

Płatnik składek – Centrum (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P., zawarł, jako Zamawiający, umowę, nazwaną „umową o dzieło” z :

- **Z. D.** jako Wykonawcą, w dniu 26.08.2015 roku, na czas oznaczony, od dnia 1.09.2015r. do dnia 20.01.2016 r.;

- **D. M. (1)** jako Wykonawcą, w dniu 24.09.2015 roku, na czas oznaczony, od dnia 24.09.2015r. do dnia 31.12.2015 r.;

- **S. L. (1)** jako Wykonawcą, w dniu 10.09.2015 roku na czas oznaczony, od dnia 21.09.2015r. do dnia 21.01.2016 r.;

- **K. S. (1)** jako Wykonawcą, w dniu 3.03.2014 roku na czas oznaczony, od dnia 18.03.2014 r. do dnia 06.02.2015 r.

Przedmiotem umów, określonym w § 1 było: opracowanie i przeprowadzenie wykładów z języka angielskiego dla wskazanej przez zamawiającego grupy słuchaczy. Strony ustaliły, że przedmiot umowy będzie wykonywany przy niezbędnej pomocy udzielonej przez Zamawiającego (który miał dostarczyć ramowy program). Ustalono, że Umowa będzie wykonywana w miejscu wskazanym przez Zamawiającego. Przedmiot umowy jest wykonywany samodzielnie

bez nadzoru Zamawiającego w czasie uzgodnionym, a nie wyznaczonym. Ryzyko gospodarcze, związane z realizacją niniejszej umowy obciąża solidarnie Zamawiającego i Wykonawcę w granicach, określonych przepisami kodeksu postępowania cywilnego.

Zgodnie z § 4 umowy Zamawiający zastrzegł prawo zmniejszenia wynagrodzenia Wykonawcy nie więcej niż o 25%, w przypadku wykonania usługi niezgodnie z postanowieniami mniejszej umowy lub wykonania usługi wadliwie. Zgodnie z § 5 - za wykonanie usługi, Zamawiający zapłaci Wykonawcy wynagrodzenie w wysokości rzędu od 21 zł do 45 zł brutto (w przypadku poszczególnych zainteresowanych) za przeprowadzenie: 45 minut, 1 godziny lekcyjnej czy 1 godziny i 20 minut wykładów, na podstawie miesięcznego rozliczenia. Zapłata kwoty wymienionej wyżej wyczerpuje wszelkie roszczenia Wykonawcy wobec Zamawiającego.

Zgodnie z §7 – Wykonawca, przy wykonywaniu usługi, zobowiązany jest do: zachowania szczególnej staranności w wykonaniu dzieła, przejawiającej się zwłaszcza w rzetelnym pisemnym opracowywaniu konspektów zajęć oraz co miesięcznej opisowej oceny słuchacza, bieżącego dokumentowania wykonanej usługi w formie dziennika lub rejestru wykładów dla każdej grupy uczestników.

W § 8 zastrzeżona została kara umowna i zobowiązanie do naprawienia szkody przez Wykonawcę.

Wykonawca obowiązki będzie wykonywał osobiście, ale może powierzyć wykonanie usług innym osobom posiadającym wykształcenie i umiejętności w porozumieniu z Zamawiającym, w razie choroby, egzaminu, nagłego wypadku losowego. (§ 10)

W § 2 - zgodnie z umową, Wykonawca oświadczył, że posiada odpowiednie wykształcenie i umiejętności do świadczenia usług, wymienionych w § 1

(umowa z 26.08.2015r. w aktach ZUS Z. D., umowa z dnia 24.09.2015 r. w aktach ZUS D. M. (1), umowa z 10.09.2015 r. w aktach ZUS S. L. (1), umowa z dnia 03.03.2014 r. w aktach ZUS K. S. (1))

Płatnik składek nie zgłosił ubezpieczonych do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu w/w umów.

(niesporne)

Brak jest rozliczeń za wykonanie czynności bądź dzienników.

(akta sprawy i akta ZUS)

Czynności S. L. (2), Z. D., K. S. (1) i D. M. (1) polegały na przygotowaniu materiałów szkoleniowych w oparciu o dostępne materiały w internecie i własne materiały. S. L. (2), Z. D., przeprowadzili wykłady i ćwiczenia praktyczne w zakresie nauki języka angielskiego, w których uczestniczyła dana grupa osób; nie przeprowadzali egzaminów z języka angielskiego K. S. (1) spotkała się jeden raz ze słuchaczami. D. M. (1) – nie przeprowadzał wykładów.

(okoliczności bezsporne)

S. L. (1), w ramach zawartej umowy, nazwanej umową o dzieło, z dnia 10.09.2015r., zobowiązała się do opracowania i przeprowadzenia wykładów z języka angielskiego, dla wskazanej, przez zamawiającego, grupy słuchaczy. S. L. (1), zeznała, że do jej umowy, nazwanej umową o dzieło, był dołączony długi załącznik, w którym były ściśle wytyczne jak ma przygotować materiały, co jest potrzebne do przygotowania i, na podstawie tego załącznika – przygotowała materiały. S. L. (1) opracowywała, poszczególne zagadnienia szkolenia, zgodnie z otrzymanymi wytycznymi. (e-protokół rozprawy z dnia 23.05.2022r. 00:25:17 płyta CD k. 518).

Do odwołania od zaskarżonej decyzji – dotyczącej S. L. (1) nie został dołączony - załącznik . S. L. (1), z zawodu jest nauczycielem , pracuje w szkole językowej. Do odwołania w jej sprawie został załączony „protokół wykonania – dzieła” z dnia 17.11.2015r. , ale nie został załączony rachunek.

(karta 28 akt VIII U 2300/18)

Zajęcia były przez ubezpieczonych prowadzone na podstawie gotowych podręczników, powszechnie dostępnych po konsultacji z D. C., a także, na podstawie materiałów własnych, które opracowała w oparciu o dostępne już podręczniki. Tematyka była ustalona. Ubezpieczona S. L. (1) nie przeprowadzała egzaminu z języka angielskiego dla żołnierzy.

(zeznania występującej w imieniu odwołującej spółki prezes D. C. protokół z rozprawy złożone na rozprawie w dniu 22.08.2022 r. e-protokół (...):02:07 – 00:11:42 – płyta CD – k. 539 w związku z rozprawą z dnia 17.11.2021 r. e-protokół (...):07:34 – 00:09:57 – płyta CD – k. 478, zeznania S. L. (1) na rozprawie w dniu 23.05.2022 r. e-protokół (...):25:17-00:43:47- płyta CD – k.518 w związku z rozprawą z dnia 17.11.2021 r. e-protokół (...):33:48-00:52:36- płyta CD – k. 478)

K. S. (1) , w ramach zawartej umowy , nazwanej umową o dzieło, z dnia 3.03.2014r. ,zobowiązała się do opracowania i przeprowadzenia wykładów z języka angielskiego, dla wskazanej , przez zamawiającego, grupy słuchaczy.

D. C. umówiła się z ubezpieczoną K. S. (1), że w ramach umowy nazwanej „umową o dzieło” ,będzie oczekiwała konkretnego zakresu tematycznego przedmiotu zobowiązania, w tym, w formie skryptu, zrozumiałego dla słuchaczy, do samonauki. K. S. (1) spotkała się jeden raz ze słuchaczami.

(umowa , nazwana umową o dzieło z dn. 3.03.2015r. – akta ubezpieczeniowe K. S., zeznania występującej w imieniu odwołującej spółki prezes D. C. protokół z rozprawy złożone na rozprawie w dniu 22.08.2022 r. e-protokół (...):02:07 – 00:11:42 – płyta CD – k. 539 w związku z rozprawą z dnia 17.11.2021 r. e-protokół (...):55:39 – 01:01:49 – płyta CD – k. 478)

Ubezpieczony Z. D. nie prowadził zajęć, przygotowywał materiały na platformę e-learningową, które oceniała D. C..

(zeznania, występującej w imieniu odwołującej spółki prezes D. C. protokół z rozprawy złożone na rozprawie w dniu 22.08.2022 r. e-protokół (...):02:07 – 00:11:42 – płyta CD – k. 539 w związku z rozprawą z dnia 17.11.2021 r. e-protokół (...):55:39 – 01:03:54 – płyta CD – k. 478)

Przedmiotem umowy, nazwanej umową o dzieło, z **dnia 24.09.2015r. z D. M. (1) , było - §1 umowy** - „wykonanie dzieła w postaci opracowywał materiałów szkoleniowych i przeprowadzenia wykładów z języka angielskiego, dla , wskazanej przez zamawiającego , grupy słuchaczy”. Jak zeznał na rozprawie we dniu 23.05.2022r. D. M. (1) : „ o wykładach nie było mowy” [e-protokół rozprawy z dn. 23.05.2022r. 00:13:09, płyta CD k. 518], płatnika nie zgłasza żadnych uwag pod adresem braku wykładu nie wskazał tego jako wady [e-protokół rozprawy z dn. 23.05.2022r. 00:13:09, płyta CD k. 518]00:16:47] . Do ich opracowania zainteresowany korzystał z własnych materiałów oraz podręczników wojskowości, które umieszczał na platformie e-learningowej. To była platforma założona dla żołnierzy, aby mogli korzystać z tych materiałów. Odwołująca mogła obniżyć zainteresowanemu wynagrodzenie, gdyby przedmiot umowy nie został prawidłowo wykonany. W załączniku, do umowy, nazwanej umową o dzieło, znajdowały się wskazówki, dotyczące opracowania materiałów.

Do umowy, zastał dołączony aneks z dnia 25.09. (...). zmieniający brzmienie §1 ust.2 „ dzieło zostanie przeprowadzone w formie ramowego programu dostarczonego przez Zamawiającego – wg własnego wzoru Wykonawcy . Dzieło jest przedmiotem praw autorskich” plus zmiany innych punktów umowy podstawowej, w aspekcie – praw autorskich.

(umowa z dnia 24.09. (...). – akta ubezpieczeniowe D. M., , aneks do umowy k. 35- 36 akt VIII U 2308/18, , ramowy program k. 20- 31 akt VIII U 2308/18, zeznania występującej w imieniu odwołującej spółki prezes D. C. protokół z rozprawy złożone na rozprawie w dniu 22.08.2022 r. e-protokół (...):02:07 – 00:11:42 – płyta CD – k. 539 w związku

z rozprawą z dnia 17.11.2021 r. e-protokół (...):55:39 – 01:03:54 – płyta CD – k. 478, **zeznania D. M. (1) na rozprawie w dniu 23.05.2022 r. e-protokół (...):09:00 – 00:25:17 – płyta CD – k. 518)**

Na podstawie zawartych umów, nazwanych „umowami o dzieło”, czynności S. L. (2), Z. D., K. S. (1) i D. M. (1) polegały na przygotowaniu materiałów szkoleniowych w oparciu o dostępne materiały w internecie i własne materiały. S. L. (2), Z. D., przeprowadzili wykłady i ćwiczenia praktyczne w zakresie nauki języka angielskiego, w których uczestniczyła dana grupa osób ; nie przeprowadzali egzaminów z języka angielskiego K. S. (1) spotkała się jeden raz ze słuchaczami. D. M. (1) – nie przeprowadzał wykładów.

Całokształt materiałów edukacyjnych do zajęć był umieszczany na platformie e-learningowej. Każda praca sprawdzana była pod kątem istnienia wad według ustalonych wytycznych.

(zeznania występującej w imieniu odwołującej spółki prezes D. C. protokół z rozprawy złożone na rozprawie w dniu 22.08.2022 r. e-protokół (...):02:07 – 00:11:42 – płyta CD – k. 539 w związku z rozprawą z dnia 17.11.2021 r. e-protokół (...):07:34 – 00:09:57; 00:10:22- 00:13:43; 00:14:19 – 00:33:48; 00:55:39-01:12:23– płyta CD – k. 478)

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie dokumentacji zawartej w aktach rentowych, dokumentów przedstawionych w trakcie postępowania sądowego, w tym zeznań reprezentującej płatnika D. C. oraz zainteresowanych (którzy złożyli zeznania) uznając je za wiarygodne i wystarczające do poczynienia przedmiotowych ustaleń. Nadto, nie były też podważane matematyczne wyliczenia podstawy wymiaru składek, w zaskarżonych decyzjach ZUS. Natomiast spór, w niniejszej sprawie sprowadza się, w istocie, do odmiennej oceny umów zawartych między odwołującą się Spółką, a zainteresowanymi nazwanych „umowami o dzieło”. Ów spór ma charakter prawny, co będzie przedmiotem rozważań, w dalszej części uzasadnienia. Różna jest, bowiem interpretacja, przepisów prawnych.

Do odwołania od zaskarżonej decyzji, do akt sprawy D. M. (1) (VIII U 2303/18) został złożony, przez płatnika – załącznik w postaci ramowego programu wykonania dzieła do umowy o dzieło , zawartej, w dniu 24.09.2015r., z D. M. (1) ze specjalistycznego wojskowego języka angielskiego dla pracowników Jednostki Wojskowej w G. plus materiały specjalistyczne z języka angielskiego według porozumienia standaryzacyjnego (...). Analizując dowodowo , ten ramowy program, i materiały specjalistyczne, Sąd akcentuje następujące kwestie:

- ramowy program, zawiera opis przedmiotu zamówienia i celów zamówienia, z uwzględnieniem umiejętności prowadzenia bezpośrednich rozmów na tematy dotyczące życia codziennego oraz spraw służbowych, w tym wyrażania potrzeb natury socjalnej, prowadzenia rozmów telefonicznych , przedstawiania opinii , poglądów i hipotez., z zastosowaniem języka potocznego i formalnego, norm językowych, funkcji dydaktycznych , które winny być spełnione, sygnał - odpowiedzialności za wady i uwaga ,ze materiały dydaktyczne nie będą naruszać praw autorskich, w rozumieniu ustawy z dnia 4.02.1994r. przysługującym osobom trzecim;

W programie - ramowym, co akcentuje Sąd , niezależnie od określenia adresata:” dla pracowników Jednostki Wojskowej w G.”, brak jakiegokolwiek uszczegółowienia, dokładnego upodmiotowienia , przybliżenia { oczywiście, nie – geograficznego, ale np. dydaktycznego) , adresatów szkolenia czyli – pracowników jednostki w G., , co implikuje uprawnioną tezę, że – tak skonstruowany – RAMOWY program może być (i mógł by) wykorzystywany w każdej jednostce wojskowej ;

S. L. (1), zeznała , że do jej umowy , nazwanej umową o dzieło , był dołączony długi załącznik, w którym były ściśle wytyczne jak ma przygotować materiały , co jest potrzebne do przygotowania i , na podstawie tego załącznika – przygotowała materiały.

Do odwołań, dotyczących K. S. (1), Z. M. i S. L. (1) nie zostały dołączone- załącznik w postaci , ewentualnego, ramowego programu.

Sąd pominął wnioski dowodowe odwołującej się, zgłaszane w toku procesu, na podstawie art. 235² § 1 k.p.c. jako mające wykazać fakty nieistotne dla rozstrzygnięcia sprawy i zmierzające, jedynie, do przedłużenia postępowania.

Zebrany w sprawie obszerny materiał dowodowy, pozwolił na dostateczne wyjaśnienie wszystkich istotnych spornych okoliczności sprawy.

K. S. (1) i Z. D. nie stawili się w Sądzie. Zatem – brak jest ich zeznań, jako osobowego źródła dowodowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, oraz poczynionych na jego podstawie ustaleń, odwołania nie są zasadne i podlegają oddaleniu.

Zgodnie z **art. 6 ust. 1 pkt. 4 i art. 12 ust. 1** ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13 października 1998 r. (tj. Dz.U.2022.0.1009) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym, stosuje się przepisy, dotyczące zlecenia, podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu.

W myśl **art. 11 ust. 2** ustawy systemowej, zleceniobiorcy podlegają ubezpieczeniu chorobowemu dobrowolnie na swój wniosek. Zgodnie zaś z brzmieniem obowiązującym od 1.01.2010 r. art. 12 ust.1 ustawy systemowej, zleceniobiorcy podlegający ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają również obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu.

Z mocy **art. 13 pkt. 2** zleceniobiorcy obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu podlegają od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy.

Każda osoba, objęta obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowym, podlega zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych. Obowiązkiem płatnika składek – z mocy art. 46 ust. 1 i art. 47 ust. 1 ustawy systemowej – jest obliczanie, rozliczanie i opłacanie należnych składek za każdy miesiąc kalendarzowy oraz przysyłanie w wyznaczonym terminie deklaracji rozliczeniowych, imiennych raportów miesięcznych oraz opłacanie składek za dany miesiąc. Płatnik składek jest zobowiązany do zgłoszenia w terminie 7 dni zleceniobiorcy do ubezpieczeń społecznych od daty powstania obowiązku ubezpieczenia oraz do zgłoszenia wyrejestrowania od dnia wygaśnięcia tytułu do ubezpieczeń społecznych (art. 36 ust.1, ust. 2, ust. 4 i ust. 11 ustawy systemowej).

Zgodnie z **art. 18 ust. 1 i 3** ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób wykonujących pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 (to jest przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu umowy agencyjnej lub umowy zlecenia), jeżeli w umowie określono odpłatność za jej wykonywanie kwotowo, w kwotowej stawce godzinowej lub akordowej albo prowizyjnie.

Natomiast, art. 20 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych stanowi, iż podstawę wymiaru składek ubezpieczenie wypadkowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i ubezpieczenia rentowe, z zastrzeżeniem ust. 2.

Na podstawie, zaś, **art. 66 ust. 1 pkt. 1 lit. „e”** ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z 27 sierpnia 2004 roku (t.j. Dz.U.2021.0.1285) osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, które są osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego.

Zgodnie z **art. 66 ust.1 pkt 32** w/w ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego podlegają osoby korzystające z urlopu wychowawczego nie podlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu.

Zgodnie z **§ 2 ust. 6** Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek, do których poboru jest zobowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych z dnia 21 września 2017 r. (Dz.U. z 2017 r. poz. 1831) dla każdego ubezpieczonego, którego podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe stanowi przychód, w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych, płatnik składek w raporcie lub imiennym raporcie miesięcznym korygującym, o którym mowa w art. 41 ust. 6 ustawy, zwanym dalej „raportem korygującym”, oraz w deklaracji i deklaracji rozliczeniowej korygującej, o której mowa w art. 47 ust. 3 ustawy, zwanej dalej „deklaracją korygującą”, uwzględnia należne składki na ubezpieczenia społeczne od wszystkich dokonanych lub postawionych do dyspozycji ubezpieczonego wypłat - od pierwszego do ostatniego dnia miesiąca kalendarzowego, którego deklaracja dotyczy - stanowiących podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, z uwzględnieniem ograniczenia, o którym mowa w art. 19 ustawy. Z powyższego wynika, że podstawę wymiaru składek, stanowi przychód faktyczny wypłacony w danym miesiącu.

Do ustalenia, zaś, podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne osób, o których wyżej mowa, z **mocy art. 81 ust. 1** ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, stosuje się przepisy określające podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe tych osób, z zastrzeżeniem ust. 5 i 6. Ust. 5 art. 81 stanowi, że przy ustalaniu podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne nie stosuje się ograniczenia, o którym mowa w art. 19 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Z kolei wymieniony ust. 6 art. 81 przewiduje, że podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne pomniejsza się o kwoty składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i chorobowe finansowanych przez ubezpieczonych niebędących płatnikami składek, potrąconych przez płatników ze środków ubezpieczonego, zgodnie z przepisami o systemie ubezpieczeń społecznych.

Zgodnie z **art. 81 ust. 8 pkt 10** ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, podstawą wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne dla osób, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 32, jest kwota odpowiadająca wysokości specjalnego zasiłku opiekuńczego przysługującego na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych.

Zgodnie z **art. 79 ust. 1** ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 9% podstawy wymiaru składki, z zastrzeżeniem art. 82 i 242.

Jak podkreślił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 19 marca 2007 roku w sprawie III UK 133/06 (Legalis nr 99242), stosunek ubezpieczenia społecznego nie jest stosunkiem prawnym ukształtowanym dowolnie w drodze umownej, lecz obowiązek ubezpieczenia społecznego, wynika z przepisów prawa. Nawiązanie stosunku ubezpieczenia społecznego, następuje wraz ze ziszczeniem się obowiązku ubezpieczenia, jako wyraz zasady automatyzmu prawnego, będąc wtórnym wobec stosunku podstawowego.

Istotę sporu, w niniejszej sprawie, stanowiło rozstrzygnięcie, czy płatnika i zainteresowanych: Z. D., S. L. (1), D. M. (1) i K. S. (1) łączyła umowa o dzieło, czy też umowa o świadczenie usług, a co za tym idzie, czy ubezpieczeni podlegali ubezpieczeniom, z tego tytułu.

Wspomnieć należy, również, że sama nazwa umowy nie ma decydującego znaczenia dla określenia jej charakteru, ponieważ dla prawidłowej oceny charakteru prawnego łączącego strony stosunku prawnego zasadnicze znaczenie mają ustalenia faktyczne dotyczące okoliczności zawarcia umowy, jej celu i zamiaru stron (vide: wyrok SN z dnia 25 stycznia 2002 r., II UKN 769/00, Lex nr 560567).

Stosownie do treści **art. 353¹ k.c.** strony mogą dokonać wyboru rodzaju łączącego je stosunku prawnego, nie oznacza to jednak dowolności, bowiem przywołany przepis wprost wymaga, aby treść umowy nie sprzeciwiała się naturze danego stosunku prawnego, jego społeczno-gospodarczemu przeznaczeniu i ustawie (por. wyrok Sądu Najwyższego z 28 kwietnia 2010 r., II UK 334/09, LEX nr 604221).

Wskazać należy, że umowa zlecenia (umowa o świadczenie usług, do której stosuje się przepisy o zleceniu) i umowa o dzieło, to podstawowe kontrakty usługowe, konkurencyjne w stosunku do umowy o pracę. Różnica między tymi dwoma rodzajami umów, jest, dla podmiotów zatrudniających, bardzo istotna, bowiem, wiąże się z różnymi konsekwencjami prawnymi. Prawidłowa kwalifikacja zawieranej umowy nie zawsze jednak jest sprawą prostą. I tak np. podczas gdy umowy o dzieło rodzą określone obowiązki z punktu widzenia ubezpieczeń społecznych odnośnie naliczania i odprowadzania składek ubezpieczeniowych tylko wówczas, gdy są zawierane z własnymi pracownikami, to umowy zlecenia pociągają za sobą skutki ubezpieczeniowe bez względu na to, z kim są zawierane - z własnym pracownikiem czy z osobą z zewnątrz. Zatem jeśli dana umowa zostanie błędnie uznana nie za umowę o dzieło, ale za umowę zlecenia, to naliczenie w stosunku do niej składek na ZUS będzie niedozwolone, podobnie jak brak naliczenia składek w przypadku umowy zlecenia, która niewłaściwie została zakwalifikowana jako umowa o dzieło. Decydująca jest treść, a nie nazwa umowy. Aby prawidłowo ustalić, z jaką umową mamy w danym przypadku do czynienia, tzn. czy jest to umowa zlecenia, czy umowa o dzieło, należy kierować się jej treścią i zadaniem, jakie osoba zatrudniana ma do wykonania, czyli istotą obowiązków umownych, jakie osoba ta na siebie przyjmuje.

Wskazać należy, że stosownie do treści **art. 734 § 1 k.c.** przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej, dla dającego zlecenie, przy czym, do umowy o świadczenie usług, stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu (art. 750 k.c.). W doktrynie panuje pogląd, że przedmiotem umowy o świadczenie usług jest dokonanie określonej czynności faktycznej, która nie musi prowadzić do osiągnięcia indywidualnie oznaczonego rezultatu. Chodzi tu, zatem, o umowy zobowiązujące do dokonania jednej lub wielu czynności faktycznych (także stałego ich dokonywania).

Zgodnie, zaś, z treścią **art. 627 k.c.** przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie, zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia.

Nie ulega wątpliwości, że przepisy o zleceniu nie mają zastosowania do czynności będących przedmiotem umowy o dzieło, bowiem wykonanie dzieła, zgodnie z prezentowanym w doktrynie poglądem, nie mieści się w pojęciu usługi w rozumieniu przywołanego art. 750 k.c.

Umowę o dzieło zalicza się do kategorii „umów rezultatu” i przeciwstawia - umowie zlecenia - jako „umowie o staranne wykonanie usługi”. W odróżnieniu od umowy zlecenia, umowa o dzieło wymaga, by starania przyjmującego zamówienie doprowadziły w przyszłości do konkretnego, indywidualnie oznaczonego rezultatu. Tymczasem umowa zlecenia, takiego rezultatu - jako koniecznego do osiągnięcia - nie akcentuje. Elementem wyróżniającym dla umowy zlecenia nie jest zatem wynik, lecz starania, podejmowane w celu osiągnięcia tego wyniku (por. wyrok SA w Rzeszowie z 21.12.1993r. III AUr 357/93, OSA 1994/6/63; wyrok SA w Lublinie z 26.01.2006r., III AUa 1700/05, OSA 2008/3/55; wyrok SN z 13.03.1967r., I CR 500/66; OSN 1968/1/5).

Dokonując kwalifikacji konkretnej umowy należy w pierwszej kolejności badać, czy świadczenie będące przedmiotem zobowiązania ma cechy dzieła. Dzieło stanowi zawsze zjawisko przyszłe, jest czymś, co w chwili zawarcia umowy nie istnieje, lecz ma dopiero powstać w jakiejś określonej przyszłości. Rezultat, o jaki umawiają się strony, musi być z góry określony, i może przyjmować zarówno postać materialną, jak i niematerialną. Cechą konstytutywną umowy o dzieło jest to, aby rezultat ten był obiektywnie osiągalny i w konkretnych warunkach pewny. Dzieło musi mieć indywidualny charakter i odpowiadać osobistym potrzebom zamawiającego. Podkreślenia także wymaga, że celem umowy o dzieło nie jest czynność (samo działanie lub zaniechanie), która przy zachowaniu należytej staranności prowadzić ma do określonego w umowie rezultatu, lecz samo osiągnięcie tego rezultatu. W umowie o dzieło chodzi zawsze o osiągnięcie umówionego rezultatu, niezależnie od rodzaju i intensywności świadczonej w tym celu pracy i staranności. Tymczasem umowa o świadczenie usług jest umową starannego działania, jej celem jest wykonywanie określonych czynności, które nie muszą zmierzać do osiągnięcia rezultatu. Kolejną cechą umowy dzieła jest brak stosunku zależności lub podporządkowania pomiędzy zamawiającym, a przyjmującym zamówienie. Sposób wykonania dzieła pozostawiony jest w zasadzie uznaniu przyjmującego zamówienie, byleby dzieło miało przymioty ustalone w umowie lub wynikające z charakteru danego dzieła. Przyjmujący zamówienie nie ma także, co do zasady, obowiązku osobistego wykonania dzieła, chyba że wynika to z umowy lub charakteru dzieła (np. dzieło artystyczne). Ryzyko nieosiągnięcia rezultatu

zawsze obciąża przyjmującego zamówienie. Przy czym odpowiedzialność przyjmującego zamówienie w wypadku nieosiągnięcia celu umowy jest odpowiedzialnością za nieosiągnięcie określonego rezultatu, a nie za brak należytej staranności (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2000 r. sygn. II UKN 386/99, opubl. OSNP 2001/16/522). Przyjmujący zamówienie odpowiada zatem za jakość dzieła i określa metodologię jego wykonania. Dzieło powinno jednak posiadać cechy określone w umowie lub wynikające z charakteru danego dzieła. Wykonanie dzieła zwykle wymaga określonych kwalifikacji, umiejętności i środków (W. C., *Zobowiązania*, 2007, s. 464).

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 kwietnia 2012 roku w sprawie II UK 187/11, (OSNAPiUS 2013/9-10/115) trafnie wskazał, że „przyjmuje się (...), że rezultat, o który umawiają się strony (przyp. w umowie o dzieło), musi być z góry określony, mieć samoistny byt oraz być obiektywnie osiągalny i pewny. Wykonanie dzieła najczęściej przybiera postać wytworzenia rzeczy, czy też dokonania zmian w rzeczy już istniejącej (naprawienie, przerobienie, uzupełnienie). Tego rodzaju postaci dzieła są rezultatami materialnymi umowy zawartej między stronami. Poza rezultatami materialnymi istnieją także rezultaty niematerialne, które mogą, ale nie muszą, być ucieleśnione w jakimkolwiek przedmiocie materialnym (rzeczy). Pomijając wątpliwości odnośnie do uznawania za dzieło rezultatów niematerialnych nieucieleśnionych w rzeczy (...), wskazać należy, że takim rezultatem nieucieleśnionym w rzeczy nie może być czynność, a jedynie wynik tej czynności. Dzieło musi bowiem istnieć w postaci postrzegalnej, pozwalającej nie tylko odróżnić je od innych przedmiotów, ale i uchwycić istotę osiągniętego rezultatu (...). Wykonanie określonej czynności (szeregu powtarzających się czynności), bez względu na to, jaki rezultat czynność ta przyniesie, jest natomiast cechą charakterystyczną tak dla umów zlecenia (gdy chodzi o czynności prawne - art. 734 §1 k.c.), jak i dla umów o świadczenie usług nieuregulowanych innymi przepisami (gdy chodzi o czynności faktyczne - art. 750 k.c.). W odróżnieniu od umowy o dzieło, przyjmujący zamówienie w umowie zlecenia (umowie o świadczenie usług) nie bierze więc na siebie ryzyka pomyślnego wyniku spełnianej czynności. Jego odpowiedzialność za właściwe wykonanie umowy oparta jest na zasadzie starannego działania (art. 355 § 1 k.c.), podczas gdy odpowiedzialność strony przyjmującej zamówienie w umowie o dzieło niewątpliwie jest odpowiedzialnością za rezultat”.

Umowa o świadczenie usług, jest umową starannego działania, jej celem jest wykonywanie określonych czynności, które nie muszą zmierzać do osiągnięcia rezultatu. W umowie zlecenie można wskazać rezultat, który powinien być osiągnięty, a podejmujący zlecenie powinien podejmować starania by go osiągnąć. Jednak w odniesieniu do umowy zlecenia po pierwsze nie da się określić zamierzonego rezultatu w sposób pewny, a po drugie nie sposób przewidzieć, w jakim stopniu zostałyby on osiągnięty.

W odróżnieniu od umowy zlecenia, umowa o dzieło wymaga, by starania przyjmującego zamówienia doprowadziły do konkretnego, w przyszłości, indywidualnie oznaczonego rezultatu. Umowa zlecenia nie akcentuje tego rezultatu, jako koniecznego do osiągnięcia, nie wynik zatem (jak w umowie o dzieło), lecz starania w celu osiągnięcia tego wyniku, są elementem wyróżniającym dla umowy zlecenia, tj. przedmiotem istotnym (wyrok SA w Rzeszowie z 21.12.1993 r. III AUr 357/93).

Sposób wykonania dzieła, pozostawiony jest w zasadzie uznaniu przyjmującego zamówienie, byleby dzieło miało przymioty ustalone w umowie lub wynikające z charakteru danego dzieła. Przyjmujący zamówienie nie ma także, co do zasady, obowiązku osobistego wykonania dzieła, chyba że wynika to z umowy lub charakteru dzieła (np. dzieło artystyczne). Ryzyko nieosiągnięcia rezultatu zawsze obciąża przyjmującego zamówienie. Przy czym, odpowiedzialność przyjmującego zamówienie w wypadku nieosiągnięcia celu umowy, jest odpowiedzialnością za nieosiągnięcie określonego rezultatu, a nie za brak należytej staranności (por. wyrok SN z 28.03.2000 r., II UKN 386/99, OSNP 2001/16/522).

A zatem z umową rezultatu, mamy do czynienia wtedy, gdy spełnienie świadczenia przez dłużnika polega na doprowadzeniu do określonego efektu. W tego typu umowach, jedynie taki stan, będzie uznany za wykonanie zobowiązania. Z kolei, z umową starannego działania, jest związany obowiązek dłużnika działania w sposób sumienny w kierunku osiągnięcia danego rezultatu, przy czym, już samo sumienne działanie jest spełnieniem świadczenia, niezależnie czy ostatecznie zostanie osiągnięty zamierzony rezultat czy nie (B. K., „Kilka mitów z zakresu teorii umów (...) teza 2).

Należy podkreślić, że umowę o dzieło zdefiniowano w art. 627 k.c. jako zobowiązanie do wykonania oznaczonego dzieła za wynagrodzeniem. Starania przyjmującego zamówienie w umowie o dzieło mają doprowadzić w przyszłości do konkretnego, indywidualnie oznaczonego rezultatu, za wynagrodzeniem zależnym od wartości dzieła (art. 628 § 1, art. 629, art. 632 k.c.). Umowa o dzieło zakłada swobodę i samodzielność w wykonywaniu dzieła, a jednocześnie nietrwałość stosunku prawnego, gdyż wykonanie dzieła ma charakter jednorazowy i jest zamknięte terminem wykonania. Przyjmuje się, że rezultat, o który umawiają się strony, musi być z góry określony, mieć samoistny byt obiektywnie osiągalny i pewny.

Wykonanie dzieła, najczęściej, przybiera postać wytworzenia rzeczy lub dokonania zmian w rzeczy już istniejącej (naprawienie, przerobienie, uzupełnienie). Takie dzieła są rezultatami materialnymi umowy zawartej między stronami, weryfikowalnymi ze względu na istnienie wad (wyrok SN z 3.11.2000 r. IV CKN 152/2000 OSNC 2001 Nr 4 poz. 63).

Poza rezultatami materialnymi, istnieją, także, rezultaty niematerialne, które mogą, ale nie muszą być ucieleśnione w jakimkolwiek przedmiocie materialnym. W każdym razie takim rezultatem nieucieleśnionym w rzeczy nie może być czynność, a jedynie jej wynik, dzieło bowiem musi istnieć w postaci postrzegalnej, pozwalającej nie tylko odróżnić je od innych przedmiotów, ale i uchwycić istotę osiągniętego rezultatu.

W spornych umowach, zawartej przez płatnika składek z : Z. D., S. L. (1), D. M. (1) i K. S. (1), zgodny zamiar stron obejmował „świadczanie przez Wykonawcę , usługi opracowania i przeprowadzenia wykładów z języka angielskiego dla, wskazanej przez Zamawiającego, grupy słuchaczy. Czynności S. L. (2), Z. D., K. S. (1) i D. M. (1) polegały na przygotowaniu materiałów szkoleniowych w oparciu o dostępne materiały w internecie i własne materiały. S. L. (2), Z. D., przeprowadzili wykłady i ćwiczenia praktyczne w zakresie nauki języka angielskiego, w których uczestniczyła dana grupa osób ; nie przeprowadzali egzaminów z języka angielskiego K. S. (1) spotkała się jeden raz ze słuchaczami. D. M. (1) – nie przeprowadzał wykładów.

Ale, jak wynika z tekstu przedmiotowych umów (nie to było oczekiwanym rezultatem, teźże, czyli nie wyposażenie – uczestników szkolenia w określoną wiedzę, tylko (zgodnie z brzmieniem umów) przygotowanie wykładu . W umowie , nawet jednym słowem, ani jednym zdaniem , nie ma wyszczególnionego, indywidualnie określonego, sprecyzowanego – oczekiwanego rezultatu, co implikuje uprawnioną tezę , że nie mamy do czynienia z umową o dzieło, ale z umową o świadczenie usług. Czynności wykonywane przez zainteresowanych, były, w przypadku tych umów, czynnościami starannego działania.

Uprawniony, na podstawie załączonego materiału dowodowego, jest wniosek orzecznicy, że w ramach wykonania umowy (sama umowa używa jednoznacznie, semantycznie brzmiących słów – „ Przy wykonaniu usługi (...) zobowiązany jest” - § 7 umowy) także – literalne brzmienie treści umowy , płatnik od Wykonawcy oczekuje jedynie zachowania należytej staranności dla wykonania , wskazanych w § 1 , rodzaju czynności. Pozostałe elementy postanowień umownych, potwierdzają wnioski orzecznicy – o brak podstaw do zakwalifikowania, przedmiotowej umowy, jako umowy o dzieło. Ryzyko gospodarcze, związane z realizacją niniejszej umowy , obciąża solidarnie Zamawiającego i Wykonawcę w granicach, określonych przepisami kodeksu postępowania cywilnego. Dalej: zgodnie z § 4 umowy Zamawiający zastrzegł prawo zmniejszenia wynagrodzenia Wykonawcy nie więcej niż o 25%, w przypadku wykonania usługi niezgodnie z postanowieniami niniejszej umowy lub wykonania usługi wadliwie. Zgodnie z § 5 - za wykonanie usługi, Zamawiający zapłaci Wykonawcy wynagrodzenie w wysokości rzędu od 21 zł do 45 zł brutto za przeprowadzenie od 45 minut do godziny i 20 minut wykładu, na podstawie miesięcznego rozliczenia. Zgodnie z §7 – Wykonawca, przy wykonywaniu usługi, zobowiązany jest do: zachowania szczególnej staranności w wykonaniu dzieła, przejawiającej się zwłaszcza w rzetelnym pisemnym opracowywaniu konspektów zajęć oraz co miesięcznej opisowej oceny słuchacza, bieżącego dokumentowania wykonanej usługi w formie dziennika lub rejestru wykładów dla każdej grupy uczestników, obowiązki będzie wykonywał osobiście, ale może powierzyć wykonanie usług innym osobom posiadającym wykształcenie i umiejętności w porozumieniu z Zamawiającym , w razie choroby, egzaminu, nagłego wypadku losowego.

W § 8 zastrzeżona została kara umowna i zobowiązanie do naprawienia szkody przez Wykonawcę.

Reasumując – charakter wykonanych przez zainteresowanych, czynności, cechuje wyłącznie staranność i sumienność działania, a w wyniku wykonania umowy, nie powstało dzieło, a jedynie rezultat starannego działania zainteresowanych.

Należy podkreślić, że w umowach, łączących płatnika z wskazanymi powyżej zainteresowanymi, **nie określono zindywidualizowanego, konkretnego, sprecyzowanego, precyzyjnie określonego - przedmiotu czyli rezultatu - jako intencji, celu, oczekiwanego efektu działania.** Przedmiot umów został sformułowany ogólnie, co wprowadza do umowy element losowości czy niepewności, który nie powinien wystąpić w umowie o dzieło. W umowach nie wskazano konkretnego, ściśle określonego celu. Nie można, więc, przyjąć, w takim wypadku, aby zamawiający wymagał od wykonawcy osiągnięcia konkretnego, indywidualnie oznaczonego wytworu, który poddawałby się sprawdzianowi w aspekcie wykonania umowy zgodnie z zamówieniem. W umowach brak jest, także, jakiegokolwiek wzmianki w której wyszczególniony byłby, oczekiwany rezultat, co implikuje uprawnioną tezę, że nie mamy do czynienia z umową o dzieło, ale z umową o świadczenie usług. Czynności wykonywane przez zainteresowanych były, w przypadku tych umów, czynnościami starannego działania.

Wskazać także należy, że w/w umowy były zawierane na z góry oznaczony czas (od konkretnego dnia z określonym terminem wykonania), co świadczy o ich okresowości, która, również, stanowi cechę charakterystyczną dla umowy zlecenia.

W chwili zawierania spornych umów zainteresowani nie znali rezultatu, jakościowego, zawartych umów.

Trzeba wyraźnie podkreślić, że w odróżnieniu od umowy o dzieło, przyjmujący zamówienie w umowie zlecenia (umowie o świadczenie usług) nie bierze na siebie ryzyka pomyślnego wyniku spełnianej czynności. Szereg powtarzalnych czynności, nawet gdy prowadzi do wymiernego efektu, nie może być rozumiany jako jednorazowy rezultat i kwalifikowany jako realizacja umowy o dzieło.

W ocenie Sądu czynności będące przedmiotem umów zawartych pomiędzy płatnikiem, a w/w zainteresowanymi nie mogą być uznane za czynności przynoszące konkretny i zindywidualizowany rezultat, możliwy do obiektywnej weryfikacji. Nie jest możliwe określenie - a co więcej nie określają tego umowy - jaki rezultat materialny (rzecz, czy zespół rzeczy) lub niematerialny miałby powstać w efekcie wykonywania tych czynności (innymi słowy, co miałyby stanowić dzieło). W istocie zawarte umowy kładły nacisk nie na pożądany efekt pracy osoby je wykonującej, lecz na to, że w określonym czasie miała ona wykonać konkretne prace. To zaś sprowadza się do wniosku, że celem zawartych umów były ogólnie pojęte czynności polegające na przeprowadzeniu kursów, szkoleń, zajęć, przygotowaniu materiałów szkoleniowych, a nie określony rezultat tych czynności.

Zdaniem Sądu Okręgowego rację ma zatem organ rentowy twierdząc, że w zakresie w/w spornych umów, były one umowami o świadczenie usług, do której stosuje się odpowiednio przepisy o umowie zlecenia (art. 734 k.c. w związku z art. 750 k.c.), nie zaś umowami o dzieło. Takiemu zobowiązaniu nie można bowiem przypisać cech essentialiae negotii umowy o dzieło, a oczekiwania stron, towarzyszące zawieraniu i wykonywaniu, badanej umowy, nazywanej przez strony umową o dzieło, mogły się zrealizować wyłącznie jako elementy innej umowy - umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, które są regulowane w art. 750 k.c.

Wobec powyższego wykonywanie czynności przez zainteresowanych: **Z. D., S. L. (1), D. M. (1) i K. S. (1)**, na podstawie zakwestionowanych przez ZUS umów, które w rzeczywistości były umowami o świadczenie usług, rodziło tytuł do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych oraz ubezpieczenia zdrowotnego w zakresie, w jakim obowiązywały te umowy. Podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, zgodnie z art. 18 ust. 1 i 3 ustawy, stanowi osiągnięty na podstawie badanych umów, przychód.

Przedmiot umowy (o dzieło autorskie) musi stanowić dzieło, w znaczeniu specjalnym, będące utworem, a więc przejawem działalności twórczej o indywidualnym charakterze. Sama umowa powinna natomiast określać rodzaj

utworu, sposób jego ustalenia, metody jego rozporządzenia, tzw. pola eksploatacji, jak i ustalać wynagrodzenie. Tymczasem rzeczywista treść spornej umowy nie zawiera elementów, które mogły być potraktowane jako wskazujące na konieczność ich oceny przez pryzmat prawa autorskiego. W przypadku umowy w postaci wykładów, przesłanką przedmiotowo istotną jest jej zakres, którego wskazanie nie może się ograniczać do danej dziedziny nauki. Tak bowiem szeroko ujęty przedmiot umowy uniemożliwia jego identyfikację wśród innych utworów intelektualnych, dotyczących tego samego zakresu. Istotą wykładu, jako dzieła autorskiego, jest jego treść, zawierająca przekaz określonej myśli intelektualnej twórcy, której granice wytycza z góry zamówiony temat. Nie stanowi zatem umowy o dzieło, umowa o świadczenie usługi przygotowania i przeprowadzenia wykładu z języka angielskiego dla wskazanej przez Zamawiającego grupy słuchaczy nawet jeśli towarzyszy jej przygotowanie określonych materiałów szkoleniowych (por. np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 2 marca 2013 r., III CSK 216/12, LEX nr 1324298; z dnia 3 października 2013 r., OSNP 2014 Nr 9, poz. 134; z dnia 14 listopada 2013 r., II UK 115/13, LEX nr 1396411 i z dnia 6 sierpnia 2014 r., II UK 566/13, LEX nr 1500668).

O prawidłowym określeniu rodzaju umowy cywilnoprawnej, nie decyduje ani wyłącznie nazwa umowy, ani jej formalne postanowienia. Zasadniczo oceniany jest sposób wykonywania umowy, a w szczególności realizowanie przez strony - nawet wbrew postanowieniom umowy - cech charakterystycznych dla danego stosunku prawnego, które odróżniają zawartą i realizowaną umowę od innych umów cywilnoprawnych. Dzieło nie musi wprawdzie być czymś nowatorskim i niewystępującym jeszcze na rynku, jednak powinno posiadać charakterystyczne, wynikające z umowy cechy, umożliwiające zbadanie, czy dzieło zostało wykonane prawidłowo i zgodnie z indywidualnymi wymaganiami bądź upodobaniami zamawiającego. Przedmiotem umowy o dzieło, jest doprowadzenie do weryfikowalnego i jednorazowego rezultatu, zdefiniowanego przez zamawiającego w momencie zawierania umowy. Dzieło jest wytworem, który w momencie zawierania umowy nie istnieje, jednak jest w niej z góry przewidziany i określony w sposób wskazujący na jego indywidualne cechy. Dlatego też jednym z kryteriów umożliwiających odróżnienie umowy o dzieło od umowy o świadczenie usług jest możliwość poddania dzieła sprawdzianowi na istnienie wad fizycznych. Sprawdzian taki jest zaś niemożliwy do przeprowadzenia, jeśli strony nie określiły w umowie cech i parametrów indywidualizujących dzieło. Podkreślić też należy, że przedmiot umów z udziałem profesjonalisty stanowi elementarną cechę kontraktu opisanego w treści art. 627 k.c. Powinien on być oznaczony in concreto, ściśle według schematu właściwego dla danego rodzaju umowy, niezależnie od rodzaju prowadzonej działalności i oczywistości jego powstania z racji określonych umiejętności, cech osobistych wykonawcy. Oznaczenie dzieła następuje przy tym pierwotnie - już w trakcie układania postanowień umownych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2017 r., III UK 53/16, LEX nr 2188651). Ułomna konstrukcja przedmiotu umów nie rodzi z kolei żadnego domniemania (faktycznego ani prawnego), że chodzi wyłącznie o uzyskanie konkretnego rezultatu. Ten bowiem może być osiągnięty w toku wykonania różnych rodzajów umów. Wynika z tego, że na gruncie ubezpieczenia społecznego umowa, której przedmiot został przez profesjonalistę określony nieprecyzyjnie, nie może być kwalifikowana jako wyjątek od reguły, usprawiedliwiający fakt niepodlegania ubezpieczeniu społecznemu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2017 r., II UK 147/16, LEX nr 2296861). Taki brak kryteriów określających pożądaną przez zamawiającego wynik (wytwór) umowy prowadzi natomiast do wniosku, że przedmiotem zainteresowania zamawiającego jest wykonanie określonych czynności, a nie ich rezultat. Wykonanie określonej czynności (szeregu powtarzających się czynności), bez względu na to, jaki rezultat czynność ta przyniesie, jest zaś cechą charakterystyczną tak dla umów zlecenia (gdy chodzi o czynności prawne - k.c.), jak i dla umów o świadczenie usług nieuregulowanych innymi przepisami (gdy chodzi o czynności faktyczne - art. 750 k.c.). W odróżnieniu od umowy o dzieło, przyjmujący zamówienie w umowie zlecenia (umowie o świadczenie usług) nie bierze więc na siebie ryzyka pomyślnego wyniku spełnianej czynności. Jego odpowiedzialność za właściwe wykonanie umowy oparta jest na zasadzie starannego działania (art. 355 § 1 k.c.), podczas gdy odpowiedzialność strony przyjmującej zamówienie w umowie o dzieło niewątpliwie jest odpowiedzialnością za rezultat (por. wyrok Sądu Najwyższego: z dnia 11 sierpnia 2016 r., II UK 316/15, LEX nr 2113367; z dnia 12 sierpnia 2015 r., LEX nr 1816587; z dnia 28 sierpnia 2014 r., II UK 12/14, LEX nr 1521243; z dnia 8 października 2013 r., III UK 126/12, OSNP 2014 Nr 9, poz. 135).

Podkreśla się także, że czynności stanowiące przedmiot umowy o świadczenie usług, również, prowadzą do wystąpienia określonych skutków, gdyż każda czynność człowieka rodzi następstwa i prowadzi do zmiany

rzeczywistości, w której następuje. Tak, więc, wynikiem umowy o świadczenie usług jest, również, określony rezultat, tyle tylko, że, w tym przypadku, nie stanowi on elementu istotnego tej więzi prawnej, jak ma to miejsce w umowie o dzieło.

Z tych względów, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., Sąd Okręgowy orzekł, jak w punkcie 1, sentencji wyroku.

W punkcie 2 sentencji wyroku Sąd przyznał ze Skarbu Państwa – Kasy Sądu Okręgowego w Łodzi dla radcy prawnego M. K. kwotę 442,80 zł tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, zgodnie z § 4 ust 3 i § 15 ust. 2 Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz.U.2019.o.68) uznając, że wkład pracy pełnomocnika uzasadnia wysokość zasądzonej opłaty. Na podstawie w/w rozporządzenia Sąd przyznał także radcy prawnemu M. K. kwotę 480 zł oraz kwotę 110,40 zł tytułem podatku od towarów i usług według skali 23 % – to jest łącznie 590,40 zł.

W punkcie 3 sentencji wyroku, na podstawie art. 98 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd nakazał wypłacić w/w kwoty ze środków Skarbu Państwa – kasy Sądu Okręgowego w Łodzi.

W punkcie 4 sentencji wyroku. Sąd Okręgowy zasądził od Centrum (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych kwotę 1680 złotych, tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego – zgodnie z art. 98 k.p.c. i stosownie do treści § 9 ust. 2 w zw. z § 10 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2018 r., poz. 265).

Zarządzenie : odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi płatnika – racy prawnemu M. K. – za pośrednictwem Portalu Informacyjnego